

Huisarts en festivalarts

Wanja Flantua

'Op een festival komen verschillende disciplines samen'

Voor iedereen geldt dat het dagelijks werk ook impact heeft op het leven 'daarnaast'. Hoe balanceer je in beide werelden en waar komen ze samen? In de rubriek 'Vrije Tijd & Inspiratie' vertellen mensen uit de zorg over hun werk en de zaken die zij (daarnaast) ontplooiën. Deze editie Wanja Flantua, kaderhuisarts spoedzorg, Spoedarts Rapid Responder bij RAV Haaglanden, docent bij Schola Medica en huisarts-docent bij Amsterdam UMC. Daarnaast is hij werkzaam als arts op festivals en evenementen.

Je werkzaamheden zijn moeilijk in één zin te vatten, hoe zou je jezelf omschrijven?

"Als iemand met veel interesses. Maar ook als iemand die gaandeweg zijn voorliefde voor spoedzorg en onderwijs heeft weten te balanceren. Ik werk als huisarts in IJsselstein en heb de huisartsenopleiding bij Amsterdam UMC gedaan. Vrij snel na mijn opleiding ben ik gaan werken voor Event Medical Service (EMS), dat zich gespecialiseerd heeft in de complete medische ondersteuning, advisering en hulpverlening bij evenementen. Als groot muzikliefhebber kon ik op die manier ik mijn liefde voor festivals combineren met het medische werk. Dat is inmiddels zo'n twintig jaar geleden. Destijds was ik daarnaast nog zo goed als fulltime huisarts. Eigenlijk zijn al mijn latere werkzaamheden voortgekomen uit de dynamiek die je als arts op zo'n evenement hebt."

Hoe uit die dynamiek zich?

"Op een festival komen verschillende disciplines samen, omdat je een intensieve samenwerking hebt met de EHBO, ambulancezorg, huisartsenpost et cetera. Iedereen werkt vanuit zijn eigen discipline, samen reageer je acuut op wat er op je af komt. Daar waar je als reguliere huisarts mensen vaak pas later in het zorgproces ziet. Bijvoorbeeld iemand met een verstuipte enkel gaat pas naar de huisarts als deze enkel dik is geworden en men moeite heeft met lopen. Of iemand die onwel is geworden. Doorgaans bereikt zo iemand de huisartsenpraktijk pas als deze weer een beetje overeind is gekrabbeld. Op een festival zie je dergelijke casuïstiek

in een veel eerder, meer direct stadium. Omdat het ter plekke vaak nog niet helemaal duidelijk is wat iemand mankeert, moet je op een festival dus snel en anders denken. De enkel is nog niet dik, de patiënt is nog niet opgekrabbeld. Vervolgens moet je daar snel op reageren en anticiperen. Dat vind ik fascinerend, nog altijd. Mijn uiteindelijke focus op spoedzorg komt zonder meer hieruit voort."

Je werk als docent acute zorg bij Schola Medica, dat ligt ook weer in het verlengde.

"Zeker, want ik ben ook bovengemiddeld geïnteresseerd in onderwijs. Dit omdat ervan overtuigd ben dat zorg door kennisdeling beter wordt. Bij Scola Medica geef ik opleidingen acute zorg aan onder meer huisartsen en artsen op de spoedeisende hulp. Omdat huisartsen patiënten toch vaak in een wat later stadium zien, is dit belangrijk werk. In de huisartsenpraktijk zal men niet snel hoeven reanimeren of met spoed een infuus hoeven aanleggen. Zo zijn er meer zaken die wellicht wat verder van het dagelijkse werk van een huisarts afstaan. Vanuit mijn ervaring kan ik bepaalde casuïstiek vanuit de eerste hand overbrengen. Dat vind ik heel waardevol."

'Ik ben in de gelukkige omstandigheid dat ik voor al mijn professionele interesses een plekje heb kunnen vinden'

"Ik werk daarnaast inmiddels al een jaar of tien als huisarts-docent bij Amsterdam UMC. Voor mij blijft het werk als onderdeel van een team interessant als contrast met het werk als huisarts, waarbij je vaak toch hele dagen alleen in je spreekkamer zit. Begrijp me niet verkeerd, daar geniet ik enorm van. De meer intensieve, langdurige band die je met patiënten opbouwt is

heel waardevol en die wil ik niet missen. Ik ben in de gelukkige omstandigheid dat ik voor al mijn professionele interesses een plekje heb kunnen vinden.”

Waarom spreekt acute zorg jou zo aan?

“Dat is toch wel een beetje de actie, denk ik. Je weet nooit precies wat er gaat gebeuren op een dag. Je moet snel schakelen, creatief zijn en je kunt ter plekke iets betekenen voor iemand. Maar het laat je ook nadenken over efficiëntie in de zorg en hoe we daar collectief stappen kunnen maken. Een voorbeeld is bijvoorbeeld iemand die 's avonds zijn vinger breekt. Vaak wordt zo iemand direct naar een ziekenhuis gestuurd, met alle druk op de tweedelijns – en kosten – van dien. Terwijl je die vinger prima kunt spalken, met het advies om de volgende dag naar het ziekenhuis te gaan. Vanuit een soortgelijk denken

is ook wat we met SPARR (Spoedarts Rapid Responder) in Den Haag doen ontstaan. Bij ongeveer 20 procent van de ambulanceritten is geen vervoer nodig. En van die 20 procent heeft een groot deel huisartszorg nodig. Door in die gevallen een huisarts in te zetten die door een ambulancechauffeur wordt gereden, ontstaat een efficiënte mix van huisartsen- en ambulancezorg. Door de inzet van de SPARR dokters, blijven er meer ambulances inzetbaar voor spoedritten met vervoer.”

Neem je die ervaring dan ook weer mee een evenemententerrein op?

“Het grijpt allemaal in elkaar uiteraard. Waarbij ik wel wil benoemen dat door de zorg die wij op evenementen leveren, er in de regio waar zo'n evenement plaatsvindt doorgaans heel veel minder druk is op de reguliere zorg,

ambulance en spoedeisende hulp. De evenementenzorg in Nederland heeft zich ontwikkeld van het ooit werken met EHBO-vrijwilligers met tweedehands spullen, tot de hedendaagse inzet van volwaardige en hoogstaande zorgprofessionals op grootschalige evenementen, werkend volgens de nieuwste inzichten en met de modernste apparatuur. Sinds enkele jaren is daarbij de Veldnorm Evenementenzorg van kracht. Deze geeft normen over zorgkwaliteit, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en patiëntveiligheid op evenementen, door de daar actieve zorgprofessionals en -organisaties. Dat maakt dat op evenementen en festivals op hoogwaardige wijze enorm veel zorg wordt afgevangen, die anders in het reguliere zorgdomein terecht zou zijn gekomen. Uiteraard ontcom je er natuurlijk niet aan dat iemand die op een evenement zijn been breekt naar het ziekenhuis moet, maar we kunnen de meeste zorg echt op het terrein houden.”

‘Door de zorg die wij op evenementen leveren, is er in de regio waar zo’n evenement plaatsvindt doorgaans heel veel minder druk op de reguliere zorg, ambulance en spoedeisende hulp’

Wat is de meest hardnekkige mythe over evenementenzorg?

“Dat het vooral drugsgerelateerde klachten zijn waarvoor je wordt ingezet. Uiteraard worden er drugs gebruikt op festivals. Het aantal mensen dat je daarvoor ziet is echter in de minderheid. Hooguit een derde van de klachten ongeveer, afhankelijk van het soort festival. Het werk behelst in de meeste gevallen spoedzorg die je ook buiten een festivalterrein zou kunnen leveren. Zeker op meerdaagse evenementen heeft traumatologie bijvoorbeeld een evenzo groot aandeel. Mensen worden moe, letten minder goed op en dan zit een ongeluk in een klein hoekje. Het overige deel van de zorg gaat richting patiënten met klachten die je ook in een reguliere huisartsenpraktijk of huisartsenpost zou zien. Denk aan onwelwordingen, mensen met buikklachten, hoofdpijn, et cetera. En vlak ook de mensen met een geschiedenis van mentale klachten niet uit. Die kunnen door de drukte overprikkeld raken, paniekaanvallen krijgen of juist terug

in een depressie schieten. Het gebeurt zeer regelmatig dat dergelijke mensen zich bij de EHBO-post melden.”

‘Het werk op evenementen behelst in de meeste gevallen spoedzorg die je ook buiten een festivalterrein tegen zou kunnen komen’

Welke specifieke rol speel jij in dat geheel?

“Dat hangt letterlijk van de situatie af. We bereiden ons goed voor op een festival door vooraf te kijken naar wat voor publiek er komt, welke middelen er eventueel worden gebruikt, wat de locatie is en hoe weersvoorspelling is. Deze zomer waren er dagen met extreme hitte. Je weet dat je dan in theorie meer mensen met bijvoorbeeld zonnesteken, uitdroging en oververhitting zult moeten behandelen. Als team ben je dan in de aanloop druk bezig om ervoor te zorgen dat je daar volledig op bent voorbereid. Op een evenement doe je het werk waar de situatie om vraagt. Soms lever je spoedzorg en help je mensen met trauma. Op andere momenten, als het wat rustiger is, draai je mee met de EHBO. Mocht het echt heel rustig zijn, ga ik gewoon lekker even naar een band kijken. Ik ben tenslotte als arts op festivals gaan werken omdat ik dát leuk vind. Je weet na al die jaren doorgaans wel welke festivals en evenementen wat drukker zijn, of juist wat rustiger. Maar zelfs dan kan je verrast worden. Zo werkte ik enige tijd terug een doorgaans rustig evenement en had ik wat leesvoer meegenomen om de dag door te komen. Toen zag ik voor me ineens iemand onwel worden in het publiek. Die persoon hebben we toen moeten reanimeren. Dat kan zomaar gebeuren, net als op straat. Alleen dan ben je er als huisarts meestal niet als eerste bij.”

Deze rubriek heet ‘vrije tijd en inspiratie’ en jouw werk is inspirerend. Is er ook nog vrije tijd waarin je een liefhebberij hebt?

Lachend: “Ook dan ga ik naar festivals, haha! Bijvoorbeeld naar Lowlands met mijn gezin, dit jaar. Ik hou van heel veel verschillende soorten muziek, maar ik heb toch wel een voorkeur voor wat meer alternatieve gitaarmuziek. Dus als het even kan, ga ik in mijn vrije tijd naar dat soort festivals. Het festivalseizoen loopt van ruwweg Pasen tot oktober. In de overige maanden ga ik zo veel mogelijk skiën, dat is ook een enorme passie van me. Op de piste probeer ik echter mijn werk zoveel mogelijk achter me te laten, al heb ik de afgelopen jaren af en toe de knieën van ter val gekomen kennissen moeten spalken. Als arts ontcom je er zelfs daar niet altijd aan!”